

Nowa sytuacja prawna ochrony przyrody w lasach

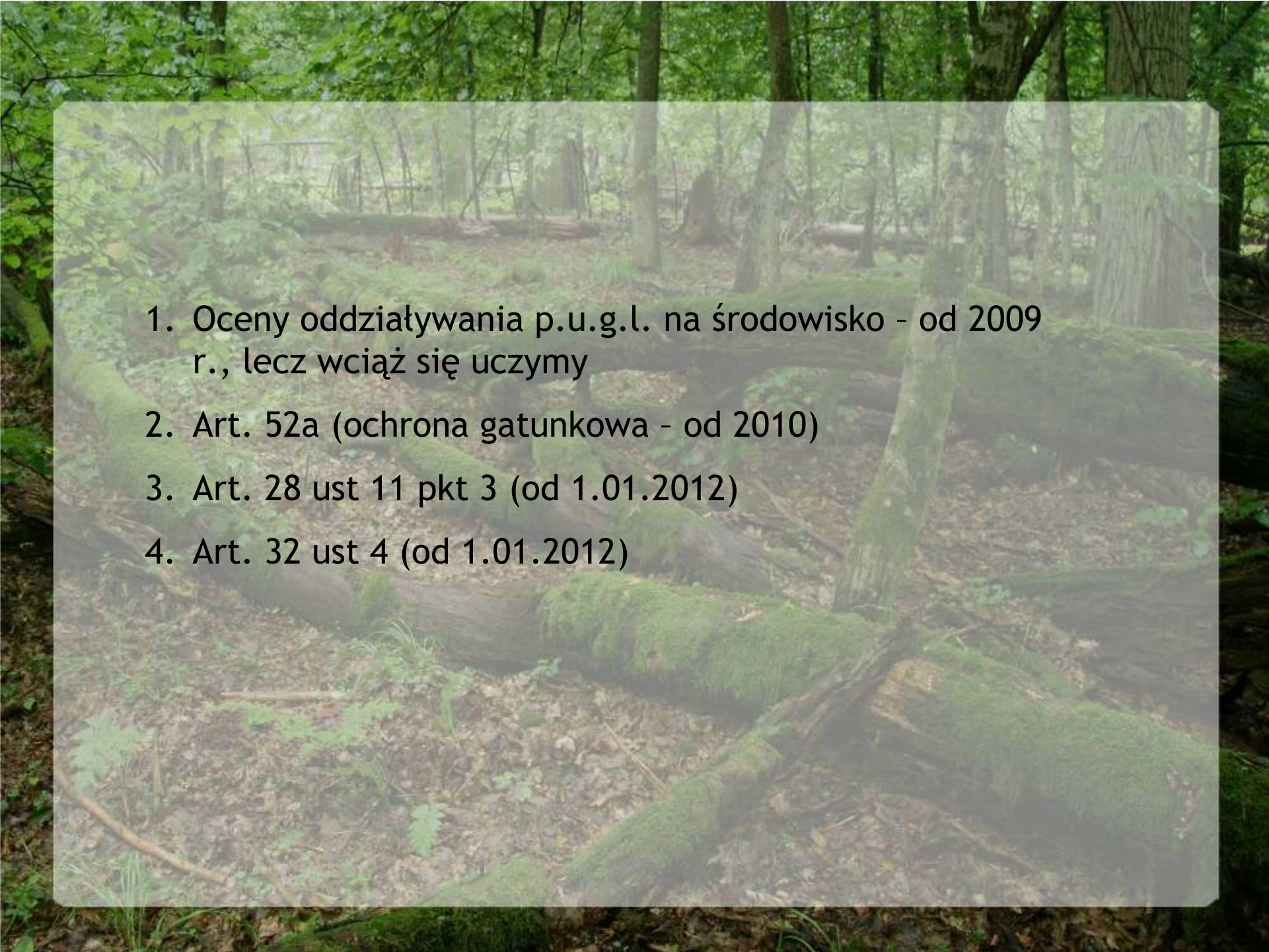

Opracowanie wsparł
NFOŚiGW w ramach
projektu
„Dofinansowanie
instytucjonalne POE
na lata 2010-2011”

„Jak dbać o obszar Natura 2000 i wody w procesach planowania i na co dzień”, Ciężań 1-2.12.2011
Tę prezentację wolno rozpowszechniać - CC-BY licence

Paweł Pawlaczyk

-
1. Oceny oddziaływania p.u.g.l. na środowisko - od 2009 r., lecz wciąż się uczymy
  2. Art. 52a (ochrona gatunkowa - od 2010)
  3. Art. 28 ust 11 pkt 3 (od 1.01.2012)
  4. Art. 32 ust 4 (od 1.01.2012)

Procedura ocenowa

Procedura sporządzania pugl = Zarządzenie nr 12 DGLP z 9 lutego 2009

1. Uzgodnienie z RDOŚ zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko
Kalendarz jest znany - można wyprzedzająco zasugerować RDOŚ na co trzeba zwrócić szczególną uwagę
2. Komisja Założeń Planu (wewnętrzna) ←
Nowa IUL (listopad 201!):
Powrót do zapraszania NGO,
upublicznienie założeń!
3. Podanie do publicznej wiadomości założeń
Można wnieść uwagi do założeń
4. Narada Techniczno-Gospodarcza (wewnętrzna)
5. Prognoza oddziaływania na środowisko i podanie do publicznej wiadomości planu wraz z prognozą
Można wnieść uwagi do planu i/lub prognozy
6. Komisja Projektu Planu - debata publiczna
Można wnieść uwagi
7. Postępowanie zatwierdzeniowe
Można być stroną i złożyć wnioski
W związku z przeprowadzeniem ooś, stosują się prawa NGO

**Wymaga
śledzenia
stanu
spraw !**

Procedura ocenowa

- Art. 55.2: Projekt dokumentu **nie może zostać przyjęty**, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.
- Projekt **może zostać przyjęty** w innych przypadkach, nawet wbrew negatywnej opinii - jednak, obowiązują ogólne przepisy KPA (np. obowiązek wyczerpującego ustalenia stanu faktycznego i uzasadnienia decyzji).

Procedura ocenowa

Plan, prognoza oddziaływana na środowisko, opinia RDOS, podsumowanie sooś - są 'dokumentami o których informację zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach' (art. 21 ustawy ooś)

-> skutkuje to obowiązkiem prowadzenia wykazu w BIP i zamieszczania w nim informacji o w/w dokumentach

-> skutkuje to obowiązkiem udostępniania tych dokumentów **na każdy wniosek, w dniu złożenia wniosku**

-> skutkiem procedury sooś jest obowiązek podania do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu planu, oraz o możliwości zapoznania się z planem i podsumowaniem

-> prognoza i opinia są dowodami w postępowaniu administracyjnym -> skutkuje to obowiązkiem wznowienia postępowania gdy dowody okażą się fałszywe lub wyjdą na jaw nowe istotne okoliczności

Ochrona gatunkowa zwierząt - art. 52a

Art. 52a. Gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1, 3-5 i 11 [to znaczy zakazów: umyślnego zabijania, okaleczania lub chwytania zwierząt chronionych, umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych, niszczenia ich siedlisk i ostoi, niszczenia ich gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień, umyślnego płoszenia i niepokojenia], jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedliska, bądź jest prowadzona na podstawie kodeksu dobrych praktyk, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony.

Ochrona gatunkowa zwierząt - art. 52a

*Gospodarka leśna nie narusza zakazów (...), jeżeli jest prowadzona na podstawie **planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko**, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedliska, bądź jest prowadzona na podstawie kodeksu dobrych praktyk, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony.*

Dotyczy tylko planów urządzenia lasu po 2009 r., z przeprowadzoną pełną procedurą oceny; nie dotyczy planów z „oceną uproszczoną”

Zgodność z prawem UE (art. 12 DH, art. 5 DP) nieco wątpliwa

Ochrona gatunkowa zwierząt - art. 52a

*Gospodarka leśna nie narusza zakazów (...), jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedliska, **bądź jest prowadzona na podstawie kodeksu dobrych praktyk**, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony.*

??

- Trwają prace ...
- Nie wiemy, co będzie w „Kodeksie” ...
- Zgodność z prawem UE (art. 12 DH, art. 5 DP) bardzo wątpliwa

Ochrona gatunkowa zwierząt - art. 52a

Wątpliwości co do zgodności z prawem UE:

- Prowadzącego gospodarkę leśną nie będą wiązać żadne zakazy wymagane przez art. 5 DP ani art. 12 DH wobec nowo powstałych lub nowo stwierdzonych stanowisk gatunków. Stanowiska i siedliska gatunków chronionych, powstałe lub ujawnione w ciągu 10-letniego okresu obowiązywania planu urządzenia lasu, nie będą podlegać żadnej ochronie wymaganej przez przepisy dyrektyw, aż do końca tego 10-letniego okresu, sporządzenia nowego planu urządzenia, poddania go ocenie oddziaływania na środowisko i zatwierdzenia.
- Prowadzącego gospodarkę leśną nie będą wiązać żadne zakazy wymagane przez art. 5 DP ani art. 12 DH wobec tych gatunków, których gospodarka leśna nie wytrąca z właściwego stanu ochrony
  - Takie wyłączenie jest prawidłowe wobec zakazu płoszenia i niepokojenia ptaków z art. 5d DP, ale nie jest prawidłowe wobec innych zakazów. W szczególności: Wytyczne KE do art. 12: *„Nawet jeśli gatunek znajduje się we właściwym stanie ochrony i prawdopodobnie pozostanie w tym stanie w dającej się przewidzieć przyszłości, państwa członkowskie powinny podjąć środki zapobiegawcze, skutecznie zakazując prowadzenia działalności wskazanej w art. 12”*.

Ochrona gatunkowa zwierząt - art. 52a

*Gospodarka leśna nie narusza zakazów (...), jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedliska, bądź jest prowadzona na podstawie kodeksu dobrych praktyk, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi **nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony.***

Kontrowersja interpretacyjna:

GDOŚ: to znaczy nie pogarszają stanu ochrony ...

KP: aby zachować właściwy stan, trzeba go najpierw mieć !

Ochrona gatunkowa zwierząt - art. 52a

*Gospodarka leśna nie narusza zakazów (...), jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedliska, bądź jest prowadzona na podstawie kodeksu dobrych praktyk, **których ustalenia** zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony.*

- Wymaga WYRAŹNEGO wyrażenia w ustaleniach ...
- Konieczne wymienienie gatunków, dla których takie ustalenia poczyniono ...
- Konkluzja że czynności wykonywane w na podstawie PUL nie będą szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony, **musi zostać wyraźnie wyartykułowana i uzasadniona** (wraz z konkretnym wskazaniem gatunku) w prognozie oddziaływania PUL, opinii RDOŚ oraz podsumowaniu

Ochrona gatunkowa zwierząt - art. 52a

*Gospodarka leśna nie narusza zakazów (...), jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedliska, bądź jest prowadzona na podstawie kodeksu dobrych praktyk, których ustalenia **zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe** dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony.*

Jak to zrobić ?

Ochrona gatunkowa zwierząt - art. 52a

RAMOWE WYTYCZNE W SPRAWIE ZAKRESU I STOPNIA SZCZEGÓŁOWOŚCI PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU URZĄDZENIA LASU¹

Zespół złożony z przedstawicieli Ministerstwa Środowiska, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska oraz regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych w składzie:

1. Edward Lenart – przewodniczący
2. Stanisław Dąbrowski – zastępca przewodniczącego
3. Paweł Artych – sekretarz
4. Janusz Łogoźny - członek
5. Beata Sielewicz - członek
6. Jarosław Pajdak - członek
7. Tomasz Wilżak - członek
8. Tomasz Figarski - członek
9. Bogdan Gieburowski - członek
10. Jolanta Błasiak - członek

AKCEPTUJĘ I WPROWADZAM DO STOSOWANIA

Janusz Załeski

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska
Główny Konserwator Przyrody

Warszawa, *12.08*.....2011 r.

Ochrona gatunkowa zwierząt - art. 52a

5. Wykonanie analizy na potrzeby zastosowania art. 52a ustawy o ochronie przyrody z osobna na wszystkie dziko występujące na terenie nadleśnictwa populacje gatunków zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedlisk nie jest możliwe. W związku z tym zasadne jest dokonanie kategoryzacji gatunków np. według ich wymagań ekologicznych lub liczebności ich populacji. Analizą mogą być objęte inne gatunki zagrożone wyginięciem lub rzadkie, w stosunku do których podjęto takie ustalenia na KZP.

wytucznych. W toku prac urzędzeniowych nie przewiduje się wykonania dodatkowych inwentaryzacji elementów przyrodniczych na potrzeby opracowania prognozy oddziaływania ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko, innych niż wymienione w Instrukcji sporządzania planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa. Ewentualne potrzeby i zakres przeprowadzenia weryfikacji dostępnych danych będą przedmiotem uzgodnienia stron.

Ochrona gatunkowa zwierząt - art. 52a

- Zbiór danych do prognozowania:
  - dla osiągnięcia efektu art. 52a może być konieczna inwentaryzacja - której się nie przewiduje !
- Metoda prognozy
  - Zalecana ‘metoda przecięć’ jest bardzo czuła na niekompletność informacji. Inne metody (analiza oddziaływania na potencjalne siedliska) byłyby lepsze w warunkach niedostatku informacji, ale nie są w praktyce sporządzania prognoz.
- Rozumienie ‘stanu ochrony gatunku’
  - Niekompatybilne z rozumieniem ‘stanu ochrony’ na potrzeby planowania Natura 2000 i raportowania: nie uwzględniono jakości siedliska

W tym kontekście, art. 52a ustawy o ochronie przyrody w wielu przypadkach nie znajdzie zastosowania, mimo poddania planów urządzenia lasu strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.
RDOŚ powinien w opinii odnieść się do tego zagadnienia !

Wyłączenie z PZO

[od 1.01.2012] u.o.p. 28.11. Planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części:

- (...) pokrywających się w całości lub części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu został poddany ocenie oddziaływania na środowisko.

u.o.p. 32.4. Na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami ~~[planu ochrony lub planu zadań ochronnych uwzględnionymi w planie urządzenia lasu]~~ planu urządzenia lasu.

Wyłączenie z PZO

Ocena oddziaływania na środowisko = gwarancja, że wykonanie planu nie będzie oddziaływał znacząco negatywnie na obszar Natura 2000 (art. 6(3) DH

Lecz to nie oznacza, że plan:

- Zawiera środki ochronne odpowiadające wymaganiom ekologicznym gatunków / siedlisk (art. 6(1) HD, 4(1)-(2) DP)
- Gwarantuje przeciwdziałanie pogorszeniu stanu / znaczącemu niepokojeniu przedmiotów ochrony (art. 6(2) HD)
- Plan urządzenia lasu nie zawiera elementów niezbędnych do tego (chyba że w POP ?).

Powstała (została pogłębiona) luka w transpozycji art. 6(1) i 6(2) dyrektywy siedliskowej!

Wyłączenie z PZO

- Opisuje „cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym”.
- Tu w szczególności cele Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej
  - zachowanie lub odtworzenie, we właściwym stanie ochrony, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej fauny i flory ważnych dla Wspólnoty (art. 2.2. DS.);
  - zapewnienie realizacji wymogu art. 6(1) DS., art. 4(1)-(2) DP
  - zapewnienie realizacji wymogu art. 6(2) DS.

RDOŚ powinien wymagać...

Autor prognozy powinien opisać ...

RDOS powinien w opinii odnieść się do tego aspektu !

„plan urządzenia lasu, mimo że w obecnym stanie prawnym jest jednym środkiem realizacji ochrony obszaru Natura 2000, nie gwarantuje zgodności tej ochrony z wymogami art. 6(1) i art. 6(2) dyrektywy siedliskowej

Dziękuję za uwagę

Opracowanie wsparł
NFOŚiGW w ramach
projektu
„Dofinansowanie
instytucjonalne POE
na lata 2010-2011”

Paweł Pawlaczyk
Klub Przyrodników
pawpawla@wp.pl